

Gemini

Bij een brocante in Enschede 'Mevrouw Brusse' wist ik de hand te leggen op een penning die zich legitimeerde met het opschrift: HOLLANDSE SIGNAAL APPARATEN B.V. HENGLO. Aangezien ik in al mijn Twentse jaren een dergelijke penning nog nooit had gezien ben ik naspeuringen gaan doen.

Anoniem, gemini-penning. Tin, 72 mm

Model van de Gemini
(foto: Collectie Marinemuseum,
Den Helder)

Vier verkocht

Het bedrijf is opgericht in 1922 en hield zich in het bijzonder bezig met militaire elektronica zoals radarapparatuur voor oorlogsschepen van de marine. Hollands Signaal is in 1990 overgegaan naar de Thales groep en nog steeds gevestigd in Hengelo. Het lag dus voor de hand een beroep te doen op insiders bij Thales en zodoende kwam ik in contact met het Bedrijfsmuseum Thales Hengelo. Zij bleken zelf geen penning te hebben met de afbeelding Gemini. Wel hadden zij andere producten en dan in verschillende uitvoeringen, vergelijkbaar met deze penning.

Gemini was een compact zoek- en volgradar-systeem geïntegreerd met de kanonsturing. Het was bedoeld voor kleinere marineschepen en de voorloper van het Goalkeeper Close In Weapon System. De Gemini-penningen werden aan klanten gegeven die deze producten gekocht hadden, bijvoorbeeld als de gehele installatie werd overgenomen. Bij het Thales museum hebben ze geen idee van de oplage van deze penning. Wel bekend is dat maar vier van deze installaties zijn verkocht. Eén in 1980 aan Duitsland en drie in 1981 aan de Filipijnen.

Niet bekend is of deze penningen werden gemaakt in eigen beheer of dat ze werden uitbesteed aan een externe partij.

Marinemuseum

Zijdelings heb ik ook nog op internet gezocht. Zodoende kwam ik terecht op de site van het Marinemuseum in Den Helder. Onder inventarisnummer B/011/019 vond ik het model van het Gemini-vuurleidingssysteem. De foto van het model komt geheel overeen met de afbeelding op de penning. De afmeting is 72 mm en het gewicht is 91,6 gram. De penning lijkt te zijn gegoten. Aan de randen is het stuk ongelijkmatig van dikte. Op het dikste punt 3,7 mm, aflopend tot 3,1 mm. Aan de hand van de gemiddelde dikte (3,5 mm), diameter en gewicht kwam ik op een soortelijk gewicht van circa 7,5 g/cm³. Op grond hiervan mag redelijkerwijs worden aangenomen dat het om een penning van tin gaat (7,3 g/cm³).

De penning is geschonken aan het NEPK. Met dank aan: Anton van Overbeek, Voorzitter van de stichting Bedrijfsmuseum Thales en Annet Jonker van het Marinemuseum Den Helder.